

Tratat de cercetare științifică în educație fizică și sport

(Treatise of scientific research in physical education in sports)

Adrian Gagea

Editura: Discobolul, București, 2011

665 pagini

Cartea se adresează celor pentru care sportul este strâns legat de profesie, putând fi considerată o nouă sursă de informații de cercetare, diferită de lucrările anterioare cu subiect de metodologie a cercetării. Autorul invocă tranziția din ce în ce mai rapidă a noutăților fundamentale din tehnologia informațiilor pentru încercarea sa de a face din acest tratat un „*up-date*” la fondul de *know-how* al cercetării științifice din educație fizică și sport.

În partea introductivă, autorul aduce argumente în favoarea importanței sociale a cercetării științifice, ca o investiție pe termen lung, alături de sănătate și educație. Cităm: „Nu este o întâmplare faptul că, în țările cu economie și nivel civic avansat, valorificarea cercetării științifice se exprimă prin efectul aplicațiilor acestora, care, ne place sau nu, este însuși profitul (nu numai material și financiar, dar și cel de *liveability*, progres, reducerea factorului de risc bio-socio-cultural și de mediu etc.). Omul de știință, pe lângă motivațiile de ordin rațional (curiozitate, interes etc.), poate avea și motivații de ordin emoțional și sentimental (neliniștea necunoașterii, bucuria cunoașterii etc.), dar care rareori se întrevăd (sau niciodată) în opera sa științifică, spre deosebire de operele de artă”.

În prima parte a tratatului, cea de teorie a cercetării științifice, se insistă asupra demersurilor de comunicare, asupra limbajului folosit în polemici, diseminări sau, pur și simplu, în acordurile convenționale privind cognomele, de fapt, asupra unor expresii sau sintagme care înlesnesc expunerea exhaustivă în știință. De pildă, autorul zăbovește asupra expresiei „*model predictiv*”, atribuindu-i un rol decisiv în descătușarea creativității, pe baza subestimării deliberate a cunoștințelor anterioare (cităm): „Modelele predictive, de fapt sistemele de ecuații sau software care le descriu, sunt supuse, prin simulare, unor situații extreme, obținându-se informații, uneori bizare, dar, de cele mai multe ori, surprinzătoare. Aceste informații generează ipoteze noi, iar apoi ipotezele sunt verificate prin procedee clasice (observația, experimentul etc.) pentru a argumenta

și susține unele teorii noi sau virtuale descoperiri”. Autorul se raliază acelor oameni de știință care consideră principiile ca pe o specie imuabilă, superioară legilor (legi care acceptă excepții) și, cu atât mai mult, regulilor și normelor (care, deși stabilite convențional, pot fi perfect determinate logic). Din acest motiv, autorul susține că *educația fizică și sportul* are încă statut de știință în devenire, întrucât continuă să împrumute principii din pedagogie, biologie, fizică, medicină etc. Partea teoretică a tratatului mai dezvăluie unele considerente personale ale autorului despre principalul atribut al cercetării, cel de cunoaștere metodică intelectuală (incluzând în mare măsură și cunoașterea senzorială, instinctivă, genetică etc.), precum și despre interdisciplinaritate (care „se raportează concomitent la relevanță, fiabilitate și fezabilitate, fapt ce-i conferă acesteia un ascendent rațional față de multidisciplinaritate, transdisciplinaritate și intradisciplinaritate”). Un spațiu amplu este rezervat conceptelor de bază ale cercetării științifice: *diferenței* (cu aspectele sale deterministe, probabiliste și vagi) și *asemănării* (prin metode corelative, de sinteză sau inferență logică. Asemănarea, consideră autorul, este „prezentă în toate modelele logico-matematice, fiind rulată pe computer sau evidentă în procesul de simulare a unor fenomene dificil de studiat *in vivo*. Prin simulare computerizată, admitându-se anumite grade de similitudine, se pot identifica limitele sau zonele de interes (maxime, minime, inflexiuni etc.) care sugerează comportamentele *optime* sau *critice* ale modelelor”.

În partea a II-a, cea referitoare la practica cercetării științifice, sunt descrise unele metode uzuale (analitice și sintetice, cu derivatele lor variaționale și corelaționale), măsurarea și evaluarea, procesarea statistică a rezultatelor, argumentul statistic în interpretarea lor, redactarea lucrărilor etc. Suntem atenționați că metodele științifice au întotdeauna un concept și unul sau mai multe procedee. Autorul consideră că unele procedee, precum cele ale documentării, observației, matematice, statistice, grafice etc. sunt impropriu numite metode, nefiind atașate unui concept anume. Redactarea lucrărilor de cercetare științifică se discută în legătură cu standardele internaționale, precum și (critic) în legătură cu cerințele tradiționale sau rigide elaborate de diverși autori.

Tratatul cu titlul de mai sus pare a fi o lucrare eminentamente originală, cu puține compilări sau repetări ale ideilor din lucrări similare.

Cătălin Păunescu
ccptkd@yahoo.com